СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 257. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 2. листопада, 1929. VOL. XXXVII. No. 257. Jersey City, N. J., Saturday, November 2, 1929. THREE CENTS.

КЛОПОТИ ПРЕЗИДЕНТА З СЕНАТОМ

ГУВЕР АПЕЛЮЄ ДО СЕНАТОРІВ, ЩОБ УХВАЛИЛИ ТАРИФОВИЙ ЗАКОН НАЙДАЛІ ДО ДВОХ ТИЖНІВ.

ВАШИНГТОН, 1. листопада. — Надзвичайна сесія конгресу була скликана головно в справі зміни тарифи. Та з того, що врадили досі, можна хіба вносити, що проект уряду провалиться. В сенаті панує хаос. Президент Гувер вибраний великою силою голосів та має запевнену републиканську більшість у сенаті. Значить, повинен би мати рішаючий голос щодо тарифи. А виходить, що на ділі його позиція у сенаті дуже слабка. Богато републиканських послів держить у справі тарифи з демократами й у той спосіб уряд остався в меншости.

Це саме спонукало президента оголосити заяву, в якій він звертає увагу сенаторів на проволоку у такій важній державній справі та домагається, щоби вона була полагоджена до двох тижнів. Та навіть найбільші оптимісти не вірять, що бажання президента може здійснитися.

СПЕКУЛЯЦІЯ РОСТЕ.

НЮ ЙОРК, 1. листопада. — Вже знайшлися нові жертви спекуляції, бо біржеві папери підносяться знову в ціні. Біржева гістерія обхопила нові міліони спекулянтів.

НОВА СКОТІЯ СКІНЧИЛА З ПРОГИБІЦІЄЮ.

ГАЛИФАКС (Нова Скотія), 1. листопада. — Населення заявилося більшістю 20,000 голосів проти заведеної тут прогибіції, а за продажем алькоголю під контролею уряду. За прогибіцією було 55,000 голосів, а за правительственною контролею 75,000 голосів.

ВОКЕР ПОБІДИТЬ.

НЮ ЙОРК, 1. листопада. — Джан Ф. Кюри, лідер демократичної організації Тамані Гол, подає, що Вокер буде вибраний наново мейором міста такою більшістю голосів, якої ще не здобув досі ні один з бувших мейорів.

АВТОМОБІЛІ ФОРДА ПОДЕШЕВІЛИ.

В ТОЙ СПОСІБ ХОЧЕ ФОРД ЗАДОКУМЕНТУВАТИ, ЩО КРАЙ ПРОЦВИТАЄ.

ДІТРОЙТ, 1. листопада. — Едзел Форд, президент Автомобілевої Компанії Форда, оголосив комунікат, у якім подає, що компанія знизила ціни на свої автомобілі від $20 до $200.

ЗНОВУ ОБЖАЛОВУЮТЬ БИНГЕМА.

ВАШИНГТОН, 1. листопада. — Томас Гил, президент Краєвого Американського Товариства для розвою летництва, вислав листа до сенатора Керевея, в якім твердить, що сенатор Бингем є президентом Летничого Товариства, а заразом і найбільшим лабіїстом, котрий пропагує як найбільшу розбудову воздушної фльоти. Бингем веде справу так, що вся та розбудова попадає в руки тої компанії, яку він заступає.

ВЕЗЛИ ГОРІЛКУ ТА НЕ ДОВЕЗЛИ.

НЮ ЛОНДОН (Конетикот), 1. листопада. — Британський корабель „Джеймс Б" кружляв довго довкола американських берегів, аж поки серед мраки не попав нещасливо на патрольний корабель американської прибережної сторожі. Наслідком зударення британська лодка затонула. Корабельну прислугу виратувано.

Виявилося, що корабель віз горілку й ждав на відповідну хвилю, коли буде міг причалити до берега так, щоби його не добачила сторожа.

ХОЧУТЬ МАТИ СМИТА ПРЕЗИДЕНТОМ.

НЮ ЙОРК, 1. листопада. — Бувший ґовернор Смит зявився вчора в Бронкс, щоби виголосити аґітаційну промову в користь Вокера, поновного кандидата на мейора міста.

На зібранню було яких 15,000 присутних, котрі зробили Смитови величезну овацію. На салі виднів великий портрет Смита з підписом: Кандидат на президента в 1932 році.

БЕРУТЬСЯ ДО ЛІКАРІВ.

НЮ ЙОРК, 1. листопада. — В Бруклині обжаловано сімох лікарів за те, що видавали на горілку рецепти, виписані на імена таких людей, котрі не істнують, або котрі вже давно померли. З нагромадженого матеріялу виходить, що лікарі й аптикарі ведуть на велику скалю недозволений бизнес з горілчаними рецептами й продажем алькоголю.

ПЕРЕПРОСИТЬ СЕНАТ.

ВАШИНГТОН, 1. листопада. — Сенатор Бинґем буде мусів перепросити сенат за обиду, яку наніс тій інституції, коли назвав сенатський комітет „еспанською інквізицією" й иншими епітетами. Коли не перепросить, сенат голосуватиме над резолюцією, якою хочуть завести цензуру над його промовами.

ФОЛ БОРОНИТЬСЯ.

ВАШИНГТОН, 1. листопада. — В найближчих днях вирішиться, чи засуджений за хабарництво бувший секретар Фол має йти до вязниці, чи може буде заряджена нова розправа. Коли вирок буде затверджений, то всетаки Фола помилують задля старости й хороби.

ЗАТОНУЛИ ПРИ КОЛІЗІЇ КОРАБЛІВ.

МИЛВОКИ (Висканзин), 1. листопада. — У віддалі 20 миль від Порт Вашингтон наступила колізія двох тягарових кораблів, наслідком якої затонуло сімох моряків.

50 ЛІТ У СИНГ СИНГ.

ОССИНИНГ, 1. листопада. — Алфред Конес святкує сьогодні 50-літну річницю свого перебування в Синг Синг у характері вязничного сторожа. Бачив він там багато злиднів, бо був уже в тих часах, коли вязнів катували й били нагайками.

ПОЛЕТИТЬ ДО БІГУНА.

„Граф Цепелін" таки полетить весною до північного бігуна. Зпочатку залога його відмовлялася летіти, але після переговорів з нею та збільшення платні утримання й асекурації справу полагоджено позитивно. У листопаді цепелін полетить до Норвегії та далі на північ, щоби випробувати ріжні нові прилади, які уставлено на ньому спеціяльно для лету на північний бігун.

ВАЖНИЙ ВИНАХІД.

В паризькій академії наук заявлено, що молодий учений Француз Льот винайшов спосіб при помочі радіо-хвиль вказувати напрям лету для летунів та маркувати напрям подорожі для кораблів. При помочі його винаходу можна буде літати й плавати без мап та компасів, керуючись лише тим, що будуть указувати з берега дві спеціяльні радіостації.

ШКАРЛЯТИНА В МОСКВІ.

„Красная Газета" повідомляє, що в Москві поширюється в застрашаючий спосіб пошесть шкарлятини серед шкільних дітей. Тижнево занедужує 300 дітей. В лічницях лежить тепер 20,000 дітей, хорих на цю недугу.

„НЄ ПОЗВАЛЯМ!"

Богато гамору повстало в польських ґазетах через те, що на найновіших мапах, виданих віденським видавництвом Фрайтаґа, зазначено на мапі теперішної Польщі Львів буквами латинськими — Lwiw, а не Lwów. Історичне імя нашої княжої столиці дістає поволи назад право горожанства в світі.

НЕ ВИДНО КІНЦЯ КОРШЕМНИМ БІЙКАМ.

В селі Сливки, калуського повіту, збираються дуже часто люде замісць до читальні на поважну балачку, до коршми на забаву і пиятику. При таких коршемних відвидинах все доходить до якихсь суперечок, а далі до бійки. Билися тим разом Сливчане не на кулаки, а просто повитягали револьвери і стали до себе стріляти. Коли надійшла поліція, то всі кинулися втікати, а в коршмі лишилося троє ранених.

НАПАД НА ЦЕРКВУ.

Як виглядає співжиття українського й польського населення на Західній Україні, свідчить слідуюча подія: В селі Севороги, перемишлянського повіту, де живе пів-на-пів польсько-українське населення, побудували українські селяне читальню Просвіти й деревляну церкву. Дня 7. жовтня в ночи якісь люде напали на церкву, попідрізували стовпи, дахівку стерли на порох, а одну стіну цілком здемолювали. Крім того повибивали в читальні вікна. Перешкодити нападови не мож було, бо напасники ввесь час стріляли з карабінів. Повідомлене про цю подію старовство вислало щойно другого дня жандармів, які замісць слідити за злочинцями заборонили фотографувати руїни й відібрали фотографічний апарат.

До таких ганебних вчинків доводить шовіністичне цькування „оборонців кресуф" на українське населення.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА НА РАДІО.

Заходом Т-ва Українських Дяковчителів в Америці відбудеться цеї неділі о год. 2.45 як звичайно концерт української музики через радіову стацію WAAT, Jersey City, N. J. Від 29. жовтня передача нашої півгодини переходить цілковито під заряд Т-ва Українських Дяковчителів в Америці, яких хори брали досі участь в цих концертах. Усі ті хори належать до Т-ва Зєдинених Українських Хорів в Америці.

За дальшу передачу недільних концертів заплатив гр. Сурмач більше ніж тисячу долярів — і за це належиться йому гідно піддержка його діла.

Купони слати дальше на ту саму адресу, що дотепер.

Впорядчик (менаджер): Андрій Ґела; проголошувачі (енавнсерс): по українськи Степан Гладкий, а по англійськи Василь Ґела.

ХТО ВБИВ?

В Козаках, пов. Броди, вбито револьверовим стрілом крізь вікно Федька Козака, сторожа. Під замітом убивства арештовано Михайла Шапіру, студента львівської техніки.

КСЬОНДЗ ПЕРЕЙШОВ ДО БЕЗБОЖНИКІВ.

„Курєр Поранни" сповіщає, що в Юрковицях, мінського округа, перейшов до безбожників наставник міського католицького приходства, кс. Ян Замойтек, котрий заявив несподівано підчас богослуження віруючим про свій перехід. Цей випадок викликав великий заколот.

СУД НАД РЕДАКТОРОМ „ПРАЦЮЮЧОЇ МОЛОДІ".

Дня 2-го вересня відбувся в Ужгороді суд на відвічальним редактором „Працюючої молоді", що виходила на час закриття „Карпатської Правди" в Ужгороді. Редактора Кліму суджено за поміщення в згаданім часописі противоєнної статі і кліші. Помимо того, що стаття й кліша були сконфіскованi і не дійшли до публичного відома, Кліму засуджено на 8 місяців тюрми.

Характеристичним у тій справі є те, що помимо цього, що вирок не є правосильним, бо засуджений вніс проти нього апеляцію, Кліму відвезли просто з суду до тюрми, бо мовляв, заходить небезпека втечі.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛЬВОВІ.

У львівському суді відбувся в днях 9. і 10. жовтня ц. р. процес проти студента краківської академії мистецтва, Івана Кейвана, за те, що він віддеклямував на концерті Просвіти дня 9-го січня ц. р. уривок з поеми О. Бабія п. з „Гуцульський курінь". Обвинувачений боронився тим, що польська влада дозволила ввозити цей твір до Польщі, його продавано у всіх книгарнях, а старовство в Снятині дало дозвіл на віддеклямування згаданого уривка. Щойно після концерту, тоді, коли обвинувачений сидів уже давно у вязниці, твір цей заборонила польська влада.

Кейвана вправді звільнили судді присяглі від вини й кари, але він просидів невинно 8 місяців у слідчій вязниці.

ЛЕТУН БЕЗ ГОЛОВИ.

Цими днями відбулися летничі маневри в Польщі в присутности французького ґенерала Барра на летничім полі в Дембліні. Підчас маневрів зударилися два літаки. Летуни встигли вискочити з апаратів й спуститися легкопадами вниз. Та яке сконстерновання наступило між глядачами, коли один з летунів спустився без голови на землю. Вискакуючи з літака, зачепив він головою в дріт, яким натягнені крила літака, й дріт відтяв йому голову як ножем. Мертве тіло спустилося на легкопаді до землі.

САРАНЧА В БОЛГАРІЇ.

Дня 18. вересня ц. р. особовий поїзд мусів зупинитись коло Браси на лінії Софія—Віденъ тому, що міліярди саранчі згромадились на шинах і спинили рух. Інші міліярди саранчі знищили до тла всю ростинність до останнього листочка в околиці Орехови, на березі Дунаю.

СЕЛЯНИ РОЗПЯЛИ КОМУНІСТА.

В одному селі Тульської ґубернії селяне зловили комуністичного журналіста Лейкіна й розпяли його. Напів мертвого перевезено його до лічниці.

ДОБРИЙ ТАТУНЦЬО!

До польської поліції прийшло донесення 16-літньої Бронислави Н., що батько її бє і висилає вечерами на вулицю „заробляти". Чиж справді істнує такий тато?

УЧЕНИЙ-ДЕТЕКТИВ УБИТИЙ.

Кілька днів тому вся преса принесла звістку про смерть одного з агентів париської поліції, д-ра Беля, якого застрілив якийсь божевільний. Д-р Бель був не урядовцем, не поліційником, а справжнім ученим. Він мав окрему лябораторію з ріжними хемічними препаратами й склами, відкриваючи при їх помочі найбільше таємні злочини. При помочі дактильоскопії він стверджував у сотнях випадків невинність або вину обвинувачених. Те, що описують романи Дойля і Велса, Бель здійснював своєю пронизливістю. Принесли йому до лябораторії кусень дроту й хустину, яку найшли в Сені, загорнену довкола голови трупа, що з каменем на шиї спочивав довго на дні ріки. Бель ствердив, що на хустині при її витканні між 47 і 48 ниткою машина зробила „помилку". Бель звернувся до всіх текстильних фабрик у Франції за інформацією, де є машина, що робить таку помилку. Її найшли в одній париській фабриці. Тут детектив дістав інформацію, що такі хустини продають лише тузинами. Розпитали по всіх крамницях, хто в такі то дні купував таких хустини. Було в Парижі дві крамниці, що продавали їх у роздріб. Лише 12 осіб могли бути покупцями. У всіх зробили ревізію. В одної найшли в хаті кусень дроту, що точнісько згоджувався з відорваним кусцем, обвязаним довкола трупа, найденого в Сені. Дальший допит обвинуваченого потвердив досліди Беля. Сам Бель був тихий, незамітний працьовник, про якого працю знали тільки найближчі його співробітники.

ГОСТРА ПОЛІТИЧНА КРІЗА В ПОЛЬЩІ

УЗБРОЄНІ ПОЛЬСЬКІ ОФИЦИРИ ОБСАДИЛИ СОЙМ. ЗАСІДАННЯ СОЙМУ ВІДТЯГНЕНІ ДО ПОНЕДІЛКА. ПРЕМІЄР ПОЛЬЩІ ГРОЗИТЬ ДИМІСІЄЮ ІЗЗА ПОВЕДІНКИ ПІЛСУДСЬКОГО СУПРОТИ СОЙМУ.

ВАРШАВА (Польща), 1. листопада. — Після примусових сім-місячних вакацій на вчора був скликаний сойм для обговорення державного бюджету. За дві години до відкриття засідань сойму в помешкання його зявилося біля сотки по бойовому узброєних молодих польських офіцирів. Вони перепустки до соймового будинку не мали й на запитання, що їм тут треба, заявили, що прийшли охороняти свого військового міністра, Пілсудського, який має виступити в соймі замісць хворого премієра-міністра Світальського.

На вимогу залишити помешкання сойму вони дали відмовну відповідь і залишилися далі в будинку його. Перед призначеним часом відкриття засідання приїхав до сойму Пілсудський, але пройшов у кімнату членів правительства бічними дверима, не стрінувши своїх офіцирів.

Голова сойму Дашинський, порадившися з президіями соймових фракцій, вирішив не відкривати засідань, поки старшини не залишать сойму. Ті катеґорично відмовилися це зробити. Коли прийшла година засідання сойму, Пілсудський звернувся до Дашинського зі запитанням, коли роспічнеться праця сойму, бо він має давати пояснення замісць хворого премієра-міністра. Дашинський відповів, що сойм не може працювати, коли депутатам його загрожують узброєні старшини. Тоді знову запитав Пілсудський, чи це останнє слово Дашинського. Той відповів, що так, бо сойм не може працювати під тиском шабель та револьверів. Після того Пілсудський залишив сойм, але старшини оставалися в ньому до пізнього часу.

Знову порадившися з президіями фракцій, Дашинський написав листа до президента Мосціцького, в якому заявив, що сойм не може виконати його декрету й роспочати свою працю ізза обсадження будинку військом. Президія правительственного бльоку стояла на стороні Пілсудського. Нарешті вирішено призначити засідання сойму на понеділок.

Тимчасом Пілсудський відвідав президента републики, Мосціцького, який відповів потім Дашинському, що Пілсудський представляє інакще справу ніж Дашинський, тому Мосціцький покличе до себе на нараду Пілсудського й Дашинського.

Всі чекають великої політичної кризи. Премієр Світальський заявив, що він подасться до димісії ізза поведінки Пілсудського супроти сойму. Всі ґазети з повідомленням про події в соймі сконфісковані.

НЕСПОКІЙ У ХОРВАТІЇ.

РЕВОЛЮЦІОНЕР УБИВ ДВОХ ПОЛІЦАЇВ, А ДВОХ ТЯЖКО ПОРАНИВ. ПОЛІЦІЯ СТАРАЄТЬСЯ ВВЕСЬ РЕВОЛЮЦІЙНО-ВИЗВОЛЬНИЙ ХОРВАТСЬКИЙ РУХ НАЗВАТИ КОМУНІСТИЧНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

ЗАГРЕБ (Югославія), 1. листопада. — Коли поліція хотіла арештувати на заводах Сіменса в Загребі революціонера Бабіча, він, ратуючись, застрілив одного детектива, а другого тяжко поранив. Утікши з фабрики, він заховався в домі свого товариша Гроніловича, але й тут поліція скоро його оточила. Бабіч знову, застріливши одного поліцая й другого тяжко поранивши, втік, а Гроніловича арештовано.

Поліція старається виставити революційну роботу Бабіча як комуністичну, що нібито він вів на заводі комуністичну пропаганду та організував комуністичні гуртки. Це поліція робить длятого, щоби скрити загальне незадоволення населення диктатурою короля, а сепаратистичний хорватський рух виставити в комуністичнім світлі, щоби цим способом з більшим успіхом боротися проти нього, позбавивши його симпатій широких верств населення.

Що справа Бабіча звязана з національним хорватським рухом, видно з того, що у звязку з Бабічем арештовано теперішнього лідера Хорватів, доктора Матчека.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК.

З НАГОДИ ДВАНАЦЯТЬЛІТТЯ ДЕКЛЯРАЦІЇ БАЛФУРА АРАБИ ОГОЛОСИЛИ ПРОТЕСТАЦІЙНИЙ СТРАЙК.

ЄРУСАЛИМ (Палестина), 1. листопада. — На 2-го листопада Араби в Палестині проголосили ґенеральний протестаційний страйк проти декларації Балфура, якою започатковано створення жидівської держави в Палестині. Це дванацята річниця цієї декляраціі.

Офіційний комунікат правительства повідомляє, що Жидам буде видана компенсація за знищене їх майно, але лише в таких випадках, коли не було обопільної бійки між Жидами та Арабами.

ІНДІЯ БУДЕ ДОМІНІЄЮ.

ДЕЛІ (Індія), 1 листопада. — Віце-король Індії Ірвін, заявив іменем британського правительства, що Індія скоро буде мати права домінії британської імперії. Він сподівається, що льояльність Індії до імператора Британії й самої імперії допоможе скоршому перетворенню кольонії Індії в повноправну домінію.

ПАРТІЙНА НЕНАВИСТЬ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 1. листопада. — На машинобудівельній фабриці недалеко Відня зявилося трох робітників. Коли робітники-соціялісти довідалися, що ці робітники є фашистами, то стали домагатися, щоби їх негайно звільнено з праці. Це викликало заворушення серед фашистів і збройні відділи їх вирушили до фабрики, але сильний відділ жандармерії не допустив їх у фабрику.

Тепер робітники грозять страйком, коли фашистів не звільнять з роботи. Відносини між соціялістами й фашистами далі залишаються напруженими й поліція охороняє фабрику.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDFD 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION-RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БОЖЕВІЛЛЯ СПЕКУЛЯЦІЇ.

Не можна не звернути уваги наших читачів на те, що викликало загальне замішання не тільки в Америці, але й у цілому світі. Це паніка, яка огорнула американських спекулянтів і довела до краху на нюйорській біржі. Наслідком цього краху поспадали цінні папери на протязі одного тижня на яких 40 міліярдів долярів. Вже тасама великанська сума, яка сама собою може становити економічну вартість богатьох великих країв з десятками міліонів населення, вказує найкраще, яка це велика катастрофа. Вона вказує рівнож і на те, що Злучені Держави це дійсно дуже богатий край, коли тут у спокійні часи може дійти до того, що зникають з овиду міліярди, таючи як сніг від сонця. Та катастрофа вказує ще й на те, що в американськім економічнім життю не всьо в такім порядку, як воно декому видається, та що не всьо золото, що світиться.

Американське богатство, як виходить з біржевої катастрофи, у великій мірі фіктивне. Воно видуте до великанських розмірів штучно. Тому істнує на папері, а дійсности не відповідає. Широко розвинена спекуляція втягнула у спекулятивний вир міліони дрібних людей, забираючи від них тяжко заощаджений гріш. В той спосіб спекуляція дістала в свої руки величезний капітал, а з ним і міліони нових покупців, котрі зачаровані тим, що папери йдуть раз-у-раз вгору, почали витягати свої ощадности з кас чи продавати реальности, а купувати ріжного рода спекулятивні шери. Оті міліони дрібних людей піднесли самі ціни на папери й самі впали тепер жертвою біржевої катастрофи. Бо мусів прийти час, коли фікція мусіла провалитися. І це сталося.

Богаті люде, банкирі й промисловці потратили рівнож, але вони як грубі капіталісти видержать критичну хвилю, бо мають покладний гріш. Тимчасом дрібних спекулянтів змела біржа вже при першім, а що найдалі другім захитанню.

Катастрофа на нюйорській біржі є заразом катастрофою для міліонів людей і їхніх родин. А жаліти нам треба не спекулянтів-капіталістів, а тих нещасних жертв, що віддавали в жертву спекуляції свій тяжко запрацьований гріш. Це є заразом і велика осторога на будуче для всіх тих, котрі все ще глядять на біржу як місце дешевого зарібку.

З останього краху на біржі треба витягнути ще й політичну науку, бо крах цей наступив в часі, коли при владі републиканська партія, себто та, про яку панує загальне переконання, що за її влади неможлива ніяка економічна катастрофа. А на ділі про добробут чи економічну руїну не рішає републиканська чи демократична партія, а цілком инші чинники.

Лев Ясінчук.

ГАЛИЦЬКІ ОБРАЗКИ.

Сезон польської політики вже почався. А радше сказатиб — продовжується. З одного боку підважується давне українське коріння, а з другого стоять „покликані чинники" з палкою чи „батогом" і... по голові, по голові, що тільки з українського боку її виставить. На лихо — голова тої „гидри" кожний раз відростає, а сама „гидра" виходить більше скріплена, тверда від набитих гуздів.

Польським кругам, якіб вони не приходили до влади, чи то стояли поза нею, що стоїть найбільше сіллю в очах, — це справа школи. Яку то дбайливість за освіту української дитини виказали всі польські кола, як вони стараються вирвати українську дитину з нетрів гайдамацької української культури, з дикої української звірюки зробили своє „бидло". І українську школу касують і польського вчителя насилають, а ті Українці (чи пак „Русіні") все одно та одно: хочемо української школи, а нема, то тримайте собі покищо наші податкові гроші; ми собі створимо другу, свою власну, **рідну школу.** І говори з ними, коли вони такі завзяті, що в деякому селі творять їх по пять.

Від початку шкільного року напала якась несамовитість — Копичинеччину. Натворилося в перших днях вересня аж 7 українських шкіл „Рідної Школи". „Хлопи" думали, що влада спить. Ого-го, братіку, переконаєшся!... І не треба було довго чекати. В Яблонові вже дали всім батькам, які посилають своїх дітей до „Рідної Школи", по 9 з. кари. (Мабуть тому по 9 зол., бо школа, на яку влада не дозволяє — може істнувати як збірні лекції і вчити лише по 9 дітей). А 26. вересня прийшли до хати Мальського у Васильківцях, де вчить „Рідна Школа", пан начальник, пан директор польської школи і пан комендант поліції та зробили параду в школі: розігнали дітей, виказазавшися писемним приказом старости. Ще й зажадали від учительки, Ольги Пасіки, щоби забиралася зі села! Вона вправді виказується, що має всі документи і з ними навіть спить, але що це має до річи. Белдик з Филаделфії мав також документи від міністра освіти у Варшаві, що йому вільно в Галичині фотографувати. Алеж він не мусів зараз користати з такого паперу. Німецький Бісмарк казав, що навіть повоєнні договори — це нічого більше, як свисток паперу.

Одначе такими „півмірами" держави не вратується. Треба було в ночі з 26. на 27. вересня (між 11. і 12. годиною) вручити батькам візвання, щоби явилися завтра, 27. вересня, в 11. год. перед полуднем у старостві в Копичинцях. Кажете, що це день українського свята, ще й великого, Воздвиження Чесного Хреста? То щож з того. Цеж не якабудь небезпека. „Рідна Школа" зібрала аж 70 дітей. Розуміється, що п. комісар мусів кожного з батьків покарати по 10 зол., а учительці дав 100 зол., бо каже — „пані знала добже пшепіс, же пані учиць нє вольно". На біду тільки вмішався посол Заваликут з управителем „Рідної Школи" в Копичинцях, Пенцаком, і староста мусів спустити трохи: батькам подарував кару, але вчительці — то ні; вонаж учена. А всі **рідні** школи в Копичинеччині таки обіцяв замкнути, бо каже — коли я дістану носа, то волю за це, що я забогато зробив, ніж за те, що замало. Но, але ми думаємо, що не дістане „носа", бо у Варшаві краще знають, що значить „Рідна Школа", ніж у Вас.

А ті Українці то такі хитрі, вже навіть діти хитрують. У Космачі н. пр. вчать також по 9 дітей, бо влада не присилає доволу. Колись-тут звеличав таку школу державний інспектор. Сидить він у школі і вишукує, чого діти ще не вміють. Малому Кирилови і не в голові, що буде завтра, йде собі своїм малим кроком просто в шкільну салю. Вже вхопив за клямку. Але Івасик його за полу сіп-сіп. „Не йди — каже—до кляси; там уже є девятеро, а як ще ти ввійдеш, то нам Поляки школу розженуть". Таке, бачите, мале. Хто би то сподівався цього від Гуцула? А як то тяжко боротися з такими хитрунами...

Найкраще хиба таки підтяти самий корінь. Хоче Кружок „Рідної Школи" в Мостах Великих уладжувати виклади з висвітлюваними образками — не давати дозволу, бо вони хочуть у той спосіб добути доходів для „Рідної Школи". Хоче Кружок зібрати трохи грошей на дітвору в „Захоронці", не дати дозволу, бо „цель не ест доброчинни". Тільки, що тут Українці такі вперті, аж смішно. Уладжує один з львівських Кружків „Рідної Школи" ярмарок (рід „розривки"), щоби добути дещо грошей на „Рідну Школу", а ті — знаєте — тюремники (політичні вязні) виліпили з тюремного хліба й соломи касетку (коробку) тай посилають на розгривку. А колись-тут приходить до „Рідної Школи" аж з Полісся цілий список таких, що зголошуються в члени „Рідної Школи". Ще щастя, що вкладка не висока і польські гроші тані.

От, морока з тою „Рідною Школою"...

ВІЙСЬКОВІ КВАТИРУНКИ.

(З листу зі старого краю).

Новою єгипетською язвою, якою ущасливила українських селян польська держава, є військові кватирунки по селах в літних місяцях. Ті кватирунки переходять в Польщі на землях замешкалих Українцями зовсім так, як се робили ворожі війська на завойованих теренах.

В часі найпильніших літних робіт на селі в липні і серпні приїжджає всього на шість тижнів відділ війська на вправи і займе для офіцирів що кращі селянські хати, а для коней і мужви селянські стайні і стодоли і з тою хвилиною зачинається для селян цілий ряд клопотів і гризот.

В день сторожать вони коло своїх домів, бо там вештаються жовніри, що не знають пошановання для чужої власности, а ще гірше діється по ночах, бо тоді жовніри виходять гуртками на поля і роблять великі шкоди, а іменно забирають для коней сіно, конюшини і збіже в снопах, а коли селяне, змірkувавши лихо, усе повозять домів, тоді жовніри ідуть в ночи в поле з серпами і косами і жнуть або косять збіже, головно овес, і забирають для коней.

Сим грабункам пробують селяни запобігти в той спосіб, що цілими ночами сторожать своїх піль, однак се нічого не помагає, бо по їх землоплоди, виплекані кервавим потом, вибираються жовніри цілими гурмами, а вдодатку з карабінами, і як лиш селянин, що стереже свого майна, зачне протестувати проти грабунку, тоді жовніри його побивають і виганяють з поля, а самі господарують там по свому, забираючи, що їм треба.

Не помагають також зажалення селян, вношені до старших (офіцирів), які звичайно жадають, щоби селяни пізнавали і показали тих жовнірів, що крали, що очевидно є неможливим, бо крадіжи відбуваються по ночах, коли лиця грабівника пізнати не можна, а по мундурі теж не можна пізнати, бо всі однаково убрані. Так викручувались московські офіцири від обовязку розсліджувати крадіжи своїх жовнірів, що очевидно лежало в їх інтересі, бо гроші на одержання коней забирали на свої потреби, лишаючи за те жовнірам повну свободу і безкарність у промислах про удержання коней.

Коли один селянин на її...рю назвав таке поступовання польського війська грабунком, польський суд покарав його шістьтижневим арештом.

Наші селяни ставляться проте до сих постоїв польських військ зовсім негостинно; були случаї, що в ночи замазувано польські орли, вивішені побіч офіцирських кватир, ріжними незапашними мастилами, як деготь і людські екскременти, а також переривано телефонічні дроти, що лучили поодинокі канцелярії військові.

Нема однак нічого злого, що би на добре не вийшло, бо такі побути польських військ серед українського населення мають ту добру сторону, що навіть найбайдужніші серед українських селян прозрівають переконавшись наочно і на власній шкірі, чим дише Польща для українського селянина.

Професор.

— Бийтеся Бога, пане професоре, а з вами що?! Таж ви цілком мокрі.

— Я пішов купатися і забув роздягнутися.

Іван Вазов.

СВЯТОСЛАВ ТЕРТЕР

(Історична повість із часів боротьби за волю Болгарії).
(З болгарської мови переклав Михайло Процик).

(24)

— Хай пропадуть Татари! — озвався Станко.

— А ти що тут робиш?

— Що я робив? Це, що мені казав мій пан. Я воскрес у Тирнові, бо всі вірили, що я втопився у Янтрі, пояснив народові, хто мені казав убити Святослава в Устю. Ах! Утік цей ворог Смілець! Не попався мені в руки... Але ходім, мені спішно повідомити Святослава про все, що я бачив і що зробив.

— Добре, ходім і ми! — сказав Радоіл.

Заплатив за вино і всі чотири вийшли.

В борах.

На дворі чекала решта дружини. Радоіл приказав двом юнакам повідомити инших товаришів, де мають чекати на нього.

— А ви, хлопці, за мною! — додав Радоіл.

Юнаки без спротиву були послушні. Вони сліпо довіряли свому воєводі. Знали, що що він постановив, є добре.

Спиналися стежкою, що вилася по збічах Ґарвану.

Як вийшли на шпиль, відпочали трохи. В темряві не було видно на долі міста. Вітер гудів там страшно. Кілька віконців, освічених у палаті, ясніло, наче огники, завішені у повітрі. В одній із церков на Трапезиці світилася лямпа. З міста не доходив ніякий шум, такого рухливого за дня. Зорі то тут то там миготіли часом між хмарами.

Подорожні пустилися в дальшу дорогу. Заснули на якихсь филястих горбах, зарослих лісами. Вони мандрували безпечно, бо Смілець, їх ворог, пропав. У цій лісовій пущі не стрічали нікого. Лише в однім місці стрінули чабана, що дав їм молока. Від нього довідалися, що тому три дні переходили туди три чоловіки й одна жінка та відпочивали в його колибі. Дав їм молока, сира і хліба.

— Як були зодягнені? — спитав Богор.

— Якже тобі скажу: так як люди, як царські люди...

— А жінка?

— О! Нещасна, як вона плакала! Але вона говорила по грецьки.

— То вони! — скрикнув Богор.

— Хто? — спитав Радоіл.

— Ці збігці — прошептав йому — Смілець із своєю жінкою.

— Хай ідуть до чорта!

— А куди пішли, бадю? — спитав Богор, а очи заіскрилися йому.

— Отсею стежкою, кудиж інде могли би піти? Мусіли ночувати у Проєвій коршмі, в Нягово.

Богор, проклинав Смілеця, лють мучила його, що втік йому.

— Я хотів кинути його голову під ноги Святославові.

Дружина пішла далі.

Запав сумерк, як прийшли в самітне село, серед лісів, що про нього згадував чабан. Подальше від села стояв боярський замочок. Радоіл сказав до Богора:

— Тут заночуємо?

— Тут. У Проєвій коршмі. Але ми всі не можемо там увійти, бо коршмар переляканся би.

Радоіл звернувся до дружини:

— Ви переночуєте в отсім лісі напроти коршми.

Застукали в двері. Вийшов старенький чоловік.

— Хто ви за одні? — спитав він і вдивлявся недовірчиво у пришельців.

— Християни — відповів Радоіл.

— Ми добрі люди, бадю, лише постимо та молимося. Як побачимо зарізану курку, серце нам тріскає з жалю. Йди, йди, дай нам що зїсти тай переночуй нас, ми вертаємо із святої прощі — бурмотів Богор, втискаючися перший у коршму.

Радоіл був цікавий довідатися, де Чокі й що чувати?

— Люди втікають, юначе, християни покидають свої села, кидають своє майно... Втікають, утікають усі... Прокляті поганці вже напроти Шумлі. Господи, ратуй нас!...

І перехрестився.

— А ви з Тирнови?

— Так, з Тирнови, ми були там, щоби поклонитися святій Петці.

— Так, так, позавчора був її день — говорив старець. — Хай нам поможе свята Петка та святий Іван Рильський чудотворець і Богородиця Темнишка... Ось тут будете спати — вказав вкінці старець голий тапчан.

— Біг заплать, бадю, і того забогато для нас — сказав Іван. — Ми не привикли до пухових подушок Царевеця, а до шатер.

— Ах! нещасний цар, прогнали його лихі люди.

— Так, так, бадю — сказав Богор.

— А ви до яких належите?

— Якто „до яких"? — спитав Богор.

— Якого царя признаєте?

— Якого царя? Смілеця, нашого царя. Хай Господь верне його у Тирнову... Добре нам було з ним — говорив Богор, бо вважав потрібним заспокоїти господаря.

— Прогнали його, нещасного — зітхнув старець.

— Але де він тепер? — спитав Богор.

Старець відповів із жалем:

— Нещасний Смілець переходив туди позавчора.

Богор задріжав:

— Туди переходив?

— Так, з нещасною своєю жінкою. Тепер вони у замочку.

— В якім замочку?

— Тут у нашого боярина Констядина... Приняв їх боярин... Блукалися три дні по горах, ночували по монастирях... Ей!... їм певно і не снилося про таке скитання!...

— Але чи хто гонить за ними?

— Хто там знає. Розуміється, що хтось гонить за ними, коли втікають.

Богорові очи горіли страшним огнем. Але старець не запримітив того.

Вітер завивав сумно на дворі.

Старець говорив далі:

— Боярин укрив їх, та чи він може держати їх у свому замочку? Відпровадить царя і царицю до Варни, щоби грецьким кораблем могли відплисти до Царгороду.

— А чим ви тут, бадю?

— Війтом, сину. Хай Бог дасть здоровля бояринові, вірить нам і ми все війтом у цьому селі, вже довгі літа...

— А тепер дай нам що зїсти, бадю — озвався Іван — завтра розкажеш нам більше.

Коршмар приготовив стіл і поклав на ньому сир і цибулю.

Подорожні посідали.

— Може хочете вина? — спитав старий.

— Дай вина, але не звітрілого — сказав Богор.

Старець пішов у пивницю по вино. Радоіл мовчав. Їв сухий хліб, захмарений і задуманий.

Богор шепнув йому:

— Я напився би його крови!

В очах заблиснув йому огонь.

— Чиєї?

— Смілецевої.

Радоіл не відповів йому нічого.

— Поможете мені? — спитав Богор.

— В чому? — спитав розсіяний Радоіл.

— Убити Смілеця.

— Ми маємо що иншого робити: вбивати Татарів.

— То ми завтра розділимося — сказав Богор.

— Ми і так розлучимося — додав Радоіл.

Старець приніс вино в збані.

Вечеру докінчили мовчки.

Радоіл думав про Славку, про Татарів; Богор про Смілеця.

— Жаль мені лише, що це задержить мене один або два дні — пробурмотів Богор, як їв і нахилився до середини стола.

Потім нараз глянув на Радоіла та спитав:

— Чому не хочете помогти мені?

— Чи то на приказ Святослава?

— Ні.

— Коли так, то пильнуй того, що тобі веліли — сказав гостро Радоіл. — Коли треба було вбити Смілеця, то чому ти із засідки напав на Святослава, розбишако?

— Бо він приказав мені!

— Хто?

— Смілець.

— Смілець приказав тобі?

— Татарин Темір підкупив мене, а Темір Смілеців слуга, виконував приказ свого пана.

Радоіл зірвався.

— Чи ти правду кажеш?

— Спитай князя, він тобі скаже. Весь нарід знає вже це.

І Богор розказав усе докладно.

Радоіл звернувся до Івана та Станка:

— Заки завтра помандруємо далі, поможемо Богорові.

Іван і Станко притакнули.

— І Темір є з ним — сказав Богор.

— Мені дасьте Татарина... — сказав тихцем Радоіл.

Небаром усі чотири лягли на тапчані, розтягнулися на рогожі, що її дав їм старець, а накрилися своїми грубими опанчами.

І зараз чути було хропіт.

А вихор гудів страшно і зловіщо у великих борах.

Збігці.

Смілець пробудився рано у Костядиновім замочку. Золоте проміння сонця падало крізь закратовані вікна та освітило потемнілі мури світлиці, в котрій ночував бувший володар.

Марія спала у світлиці Костядинової жінки, а Темір із його службою.

Це кільkаденне скитання і терпіння змінили дуже Смілеців вигляд. Повне його лице набрало вигляду терпіння. Очи мав запалі, погляд боязкий. Плечі похилилися, наче під тягаром нещастя, яке впало на нього.

Двері відчинилися й увійшов Костядин.

То був високий мужчина, дикого, жорстокого погляду. Видно затверд через те, що довго жив у цій дикій околиці.

Вклонився Смілецеві. Смілець глянув на нього допитливо.

— Нема нічого затрівожуючого?

— Ні, слава Богу. Бо й хто міг би підозрівати, що ви в тій безлюдній околиці?

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ШКОЛА УКРАЇНСЬКИХ ТАНКІВ АВРАМЕНКА.

Тяжко приходиться читати вісти, що школа українських танків Авраменка не розвивається як слід і як вона на те заслугує, бо наш загал так мало інтересується тим дорогим скарбом, яким являється наш національний танець. На наших піснях і на танцях Жиди роблять бизнеси, а хваляться ними Москалі, Жиди й инші, а ми, вибивши здорово козака по балях, забавах та представленнях на наших сценах, самі себе похвалимо, потішимося й на тім кінець. Розуміється, що ми повинні цим гордитися, але тішитися своїм власним талантом ще замало; це будьхто потрафить. Головна річ: вивести цей талант на арену світову, щоби й инші ним потішилися й нам це признали. І коли між нами знайдеться хто, що хоче й старається показати світови нашу красу, душу народа: пісню, музику чи то танець, то ми звичайно замісць того, щоби підперти його ще й гулюкаемо, мовляв, — „най йде до фабрики як я — най не шукае легкого хліба!"

Декому може здається, що наші танці це дурниця — та, на мою думку, це мистецтво, признане світом, яким головно тут в Америці люде чваняться. Нераз читаемо, що навіть грубі гроші платиться при змаганню в танцях. А ми, що маемо найкращі танці в світі і що маємо тут на еміграції найкращого артиста України в особі д. В. Авраменка, — повинні якраз цю країну заінтересурати нашими танцями. Вже піснею нашою через Кошиця ми поставили себе висше на 50 процент, а тепер маемо нагоду ще висше піднестися своєю другою штукою — танцями. Ми повинні взятися щиро за діло організації школи танців і дати спромогу нашій молодіжи тут в Америці навчитися цієї артистичної штуки коли маемо між собою майстра танців.

Ми не повинні жалувати дітям своїм пару долярів на курс танців, бо цим робимо подвійне патріотичне діло: 1) молодіж наша замісць тратити час на вуличні забави пізнае й вивчить рідний традицийний танець, а притім під рідний звук пісень вщіпить у себе любов до своеї країни — заморської вітчини, а 2) виступами на американських сценах наш танець заговорить голосно про нас і скаже, що ми нарід культурний, здібний і гідний собою правити.

Тому я, як громадянин міста Шикаґа кличу до Вас чесні громадяне: прийміть Авраменка в своїх громадах з отвертими щирими руками! Прийміть його танці як дар нашої землиці України, дар принесений нам з широких степів з Дніпра, Дністра, Сяну й Прута! Зорґанізуймо в Шикаґо нашу дітвору і старшу дорослу молодь та даймо їй спромогу навчитися цього, до чого вона з природи найбільше рветься а саме: своеї рідної штуки-танців! В Шикаґо тяжко нам дістатися до американської преси, бо вороги наші тут сильні й нас не допускають — та коли ми поставимо на американську сцену наш танець з артистом Авраменком преса сама заговорить про нас, бо танець Американцям цікавий.

Авраменко приїде до Шикаго і дасть виклади про значінне наших танців! Слідім за його працею й навчімся від нього історії наших танців. Зрозуміймо її та возьмімся щиро до школи танців — нехай при кождій громаді й товаристві буде комітет такої школи й нехай цей комітет порозуміється з Авраменком та займеться горячо справою передання нашій громаді нашого дорогого національного дару — украіського танцю.

Степан Мусійчук,
Шикаґо, Ілл.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРАВДА В ОЧІ КОЛЕ.

Я читаю майже всі українські ґазети в Америці й звичайно не минаю й комуністичних. А правду сказати, люблю читати комуністичні ґазети, щоби бачити, як вони звиваються немов на розпеченім залізі, коли „Свобода" викриває їх брехні та обдурювання своїх читачів. Вони проти річевих арґументів „Свободи" починають розбештано лаятися, думаючи, що всі читачі їх писанини такі зацофані, що не зрозуміють, де правда й арґументи, а де неправда й лише лайка.

Ось тепер з українського селянина московська комуністична влада стягає останній фунт збіжа, залишаючи нашого селянина вмирати з голоду. Селянство звичайно не хоче вмирати, а тому боронить кожний кусник свого хліба, боронить свою тяжку працю. У відповідь на це йдуть масові арешти та розстріли й увязнення селянства. Майно бідолашного нашого селянства конфіскується та нищиться, полишаючи дітей умирати з голоду. Вязниці переповнені селянами-бідаками. Мало того, в темних пивницях Чека переводяться масові розстріли без суду й слідства української трудової бідноти. А комісарчуки в Америці нічого цього не бачать і ніби не хочуть знати, а натомісць злочини своїх московських босів прикривають лайкою й обпльовуванням инших, а жертви московського терору називають „куркулями", „контрреволюціонерами" і т. д.

Москва переарештувала на Україні десятки й сотки української інтеліґенції та вчених. Гноїть їх по вязницях та мордує голодом і хоробами, а комуністичні підпанки ухопилися, немов пяний плота, О. Шумського та й доказують, що він не розстріляний. Навіть у свідки собі кличуть свого зрадника Беседовського, що вночі тікав з радянської амбасади в Парижі, рятуючи себе від московського чекіста. Отой Беседовський говорить, що Шумський живий і працює десь у Ленінґраді, а приїхав комуністичний післанець до Харкова, Бартків, і публично заявив на вічу, що Шумський у Москві, так йому ніби говорила жінка Шумського. Отож вийшло двох Шумських, як в тому ярмарковому музею було два черепи Нерона: один до того, як був Нерон цезаром, а другий уже за його цезарства.

Коли вже большевики признають рацію й правду говоренням Беседовського, то не зашкодилоб написати їм все те, що взагалі говорив Беседовський про українізацію та про українську владу й українську радянську републику. А він говорив те, що „Свобода" пише, а націоналісти говорять про большевицьку політику на Україні. Отож Беседовський говорив, що українізація це большевицький блоф лише для замилювання очей. Вона не переводиться серйозно, а тепер навіть і зовсім не потурається зі сторони Москви, а навпаки, ставляться перепони дійсній українізації. Він говорив, що комуністична влада України в Харкові є лише емісарами Москви з дуже обмеженими правами. В закордонній політиці Радянська Україна жадної ролі не грає, бо вона зовсім не істнує як навіть союзна держава в Росії.

Багато дечого ще цікавого говорив Беседовський про комуністичну політику взагалі, про роботу большевицьких емісарів та чекістів за кордоном, про виплату грощей ріжним комуністичним аґітаторам за кордоном, про субсидії на комуністичні ґазети й т. д. Коли вже большевицькі підпанки вважають заяву Беседовського про Шумського правдивою, то тоді треба вважати правдивим і все инше, що він, як високий комуністичний урядник, ліпше знає ніж про Шумського, про якого він лише чув, але грошики на комуністичні ґазети та на „пейду" аґітаторам і підкомісарчукам за кордоном видавав власними руками.

Будемо сподіватися, що прийде час і обявиться якийсь Беседовський в Америці, що також дещо цікавого росповість нам про тутешню комуністичну пропаґанду. При загальному розвалі комуністичної московської партії та при втечі з неї все більшого числа старих комуністів, можливо не довго ще доведеться чекати на американського Беседовського. Тоді український робітник в Америці довідається правду про ідейність тих, що тепер „боронять інтереси" робітництва під гаслом московського комунізму.

Про те, як живеться добре на Україні та як селянська біднота любить комуністичну владу, можна довідатися з розстрілів і терору проти населення, котре бореться за свое визволення зпід комуністичного гнету. Те, що подають з Москви чужинці-кореспонденти, є лише міліонова частина того страхіття, яке в дійсности там відбувається, бо всі ці відомости процензуровані московськими чекістами.

Я розумію, чому американських підкомісарчуків аж чорти хапають, коли їм говорять про невдачі всіх плянів комуністичних та про ненависть до комуністів українського населення, бо правда в очі коле. А крім того й комісарчукам в Америці треба якось на хліб заробити, а до фабрики йти нема охоти, ані уміння.

Іван Семко,
Ню Йорк, Н. Й.

Жінка: Знаеш, котра година, ти, непоправний драбе! Четверта рано!

Чоловік: Алеж, голубонько забуваєш, що наш годинник іде заскоро цілих десять хвиль...

—o—

У звіринці. Пятьлітня дівчинка (показує на носорога): Правда, мамо, носоріг певно мусить уживати більшої помадки до фарбування уст, ніж мама.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Враження д-ра А. Т. Кібзея з подорожі до Европи й Рідного Краю.

Д-р А. Т. Кібзей, український лікар з Дітройт, виїхав був у марті с. р. до Европи, щоби відвідати свою рідню та поглибити медичні студії в европейських університетах. По шестимісячнім побуті в Европі вернув тепер назад до Америки.

Українці міста Дітройту раді були почути від д-ра Кібзея дещо про свій рідний край. На влаштований ним відчит, який відбувся дня 20 жовтня в церковній галі при Кліперт улиці, зійшлося досить поважне число людей, цікавих почути дещо про свій рідний край.

Д-р Кібзей переповів вкоротці свої враження з ріжних місцевостей, а найбільше з рідної землі, галицької України.

Д-р Кібзей відвідав слідуючі краї: Англію, Францію, Італію, Німеччину, Австрію, Чехо-Словаччину, а найдовше забарився у своїм рідні́м краю, в Галичині.

Будучи в найбільших містах згаданих країв, відвідав те, що найбільше його, як лікаря, інтересувало, а се шпиталі та ріжні медичні клініки.

В Парижі відвідав Василя Вишиваного, бувшого архикнязя Вільгельма, члена родини Габсбургів. Василь Вишиваний зробив на д-ра Кібзея дуже миле враження. При прощанню передав він через д-ра Кібзея американським Українцям щирий привіт. В Берліні бачився д-р Кібзей з д-ром Петрушевичем та гетьманом П. Скоропадським. Сказав, що за стараннем гетьмана Скоропадського, отворено в Берліні школу, де викладається історію українського народу й у цей спосіб запізнається німецький нарід з українськими справами.

Коротко кажучи, д-р Кібзей з вдоволенням зазначив, що всюди по цілій Европі запізнається чужинців з українською справою. І де би тільки доля не роскинула українську іміґрацію, там Українці орґанізуються в ріжні кружки та товариства і працюють над освідомленнем чужинців про українську справу.

В Галичині зупинився д-р Кібзей найдовше в нашім славнім городі — Львові. Там відвідав всі українські як просвітні, так і економічні установи. Бачився та розмовляв з усіми нашими передовими людьми. Був на авдієнції у Ексц. Митрополита Шептицького. Особа Ексц. Митрополита є вельми шанована та любдена всіми українськими діячами, без огляду на їх партійні чи релігійні переконання. І не диво, говорив д-р Кібзей, що Митрополит Шептицький люблений та поважаний всіми Українцями, бо нема справи, нема ані одної української інституції, якій Митрополит не давав би матеріяльної помочі. Тому, сказав доктор, просім Бога, щоби сей великий муж і добродій українського народу прожив для нас ще на многі і многі літа.

Д-р Кібзей згадав також з великими признаннями всіх наших інтеліґентів та образованих людей, що йдуть вони на село між свій простий нарід, разом з ним жиють, працюють при закладанню ріжних спілок та кооператив, які дуже гарно розвиваються і тим самим заповідають кращу будучність українського народу.

Д-р Кібзей агадав за інвалідів, які в обороні своєї рідної землі потратили здоровля і позістали каліками. Прелеґент згадав ще за проєктований дім для інвалідів, який мавби побудуватися у Львові грішми американських Українців, та взивав, щоби люде охотно складали гроші на таку благородну ціль як приміщення для тих нещасних наших рідних героїв.

Д-р Кібзей розводився досить довго над справою Рідної Школи в Галичині та сказав, що обовязком кождого Українця є складати жертви на Рідну Школу.

Перед закінченням відчиту один з наших бизнесменів, а то гром. Онуфрій Шеремета піддав думку, щоби д-р Кібзей перед закінченнєм зарядив збірку на Рідну Школу в Галичині. Зібрано всього 36 дол. 60 ц.

І. К.

— Чого плачеш, Івасю?

— Бо моя сестра хора на віспу і я не можу ходити до школи.

— То це ще тебе не повинно так засмутити.

— Алеж бо моїй сестрі вже ліпше тай завтра піде до школи.

—o—

Шофер: Прошу пана, сталося страшне нещастя, я переїхав панову тещу.

Пан (мимоволі): Скількиж жадаєте нагороди?

—o—

Професор: То Галя сирота? Як я чув, батько твій помер ще заки ти народилася. Чи твоя мама також уже тоді не жила?

Між вломниками.

— Знаєш, я хотів би отворити ювілерську крамницю.

— А маєш гроші?

— Грошей не маю, але маю відповідні причандали.

—o—

Як урятувався.

— То ви одинокий моряк із цілої залоги корабля врятувалися? Це дуже цікаве! Як це сталося?

— Я впився і спізнився на корабель.

—o—

Наймичка: Прошу пана професора, прийшов якийсь бідний чоловік із деревляною ногою.

Професор: Прошу йому сказати, що це помилка, я не замовляв деревляної ноги.

—o—

Кажуть.

— Приятелю, про тебе кажуть, що ти ціле своє майно програв у карти до шістьох місяців.

— Що то люди все мусять щось додати! Не до шість місяців, а до шість тижнів!

—o—

На спіритистичнім конґресі.

Керманич конґресу: Може хто з присутніх тут оженений з вдовою по „духові"? „Дух" хотів би висловити йому сповідання.

—o—

— Коли ви, пане, пізнали і полюбили вашу жінку?

— Було навпаки: я насамперед її полюбив, а потім щойно пізнав.

—o—

Чому не жениться.

Вона: Мені здається, ви завзятий ворог подружжа.

— О, ні, пані! Та щоби не стати цим ворогом, я лишаюся парубком.

—o—

— Мамо, чи Бог захорував?

— Що ти виговорюєш?!

— А тато говорив нині, що Бог покличе до себе нашого вуйка доктора.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.